

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Regum eligendorum, vrbium oppugnandarum, aliorumq[ue] negotiorum
sorte suscipendorum alij modi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

Cic. A&.4
in Verr.
Plautus in
Casina. Ho-
mer. Iliad. 8.
Virgil. 5. &
6. Æncid.

Cicero meminit *sortium* coniectarum in hydriam: Plautus in situ-
lam: Homerus in galeam; uti & Virgilius: quamvis hic etiam
in urnam; Genuenses in distinctas eiusdem urnæ velut fistulas
coniiciunt. Alij in pileos, sacculos, cistas, librorum paginas, seu
schedas, seu alia imponunt. Alij nihil ex urna, aut galea &c. extra-
hunt, sed libros aperiunt, & obuias sibi sententias cōsulunt. Num-
mos, cultros, bacillos alij in altum aërem proijciunt, & quæ pars
prona, quæ supina ceciderit, dispiciunt. Milites frequenter, cum
de statione, vel vita ac resti agitur, astragalus ludunt, super tym-
pano.

II.

Henr. Salmuth in Gui-
don. Panci-
rol. cap. de
Fibula. post.
Claudiū Co-
teræum, de
Iure Militū.
lib. 3. cap. 8.

Nicet. in lib.
de rebus,
post expu-
gnatam vr-
bem gestis.

Tacit. lib. de
morib. Ger-
man,

Notum illud Iustini de eo in regem eligendo, cuius in fo-
rum venientis equus prius hinnisset. Sortis id loco erat. Sed for-
tem elusit, qui hinnitum arte procuravit. equo pridie in forum, ad
equam adducto, cui postridie iam assuetus amator adhinniret.
Veneti hodie, ait Henricus Salmuth, *si quid agendum est, ita sortitio-*
nem efficiunt. Veluti si fingamus, in Senatu de ratione belli agendum esse,
neq; inter Senatores convenire, ad cuius urbis expugnationem primum
debeat deduci exercitus (quod accidit temporibus Michaëlis Triges-
mi quinti Venetorum Ducis. Hadrian. Barlan. de Ducib. Venet.) ad di-
vinas Sortes recurrendum ducunt. Nomina quidem expugnantiarum
urbium in urnulam coniiciuntur: earudis quispiam puerulus manu mis-
cet: inde unam, è chartulis, quæ singula singularium urbium nomina
continent, ad Principes defert, ab eaq; oppugnanda bellum inchoari debet.
Memorable etiam idem author refert, illud Sortitionis genus, quo
Athleta olim ad pugnandum ducebantur. Nam calculis in urnam con-
iectis, binæ comparæ litteræ inscribebantur: quib; eductis sortibus pares
sortiti erant, inuicem committebantur. Nicetas Choniata ritum
sortitionis, in Regijs comitijs, talem commemorat: *Cum Impera-*
tor creandus esset, in adem SS. Apostolorum deliberandi ergo convenire:
ac principio, patrio quodam ritu, pro numero candidatorum, quatuor
calices ordine collocare instituerunt, quorum unus incruentam victimam
contineret, ceteris vacuis: eosq; tradere totidem sacerdotibus, ut ad cu-
iusq; principis nomen unum tollerent, & eis redderent. Imperium verò
penes eum futurum erat, qui eum calicem accepisset, in quo diuinum cor-
pus & sanguis Christi esset. De Germanis ait Tacitus: *Sortium consue-*
tudo simplex, virgam fructifera arbori decisam in surculos amputant;
eosq; notis quibusdam discretos, super candidam vestem temere ac for-
tuito spargunt, mox, si publicè consulatur, sacerdos civitatis, sin priva-
tim,

tim, ipse paterfamilia precatus Deos, calūm^g, suspiciens ter singulos tollit, sublatos, secundū impressam antē notam, interpretatur. Sinis hodie propē similis est diuinatio duorum lignorum æqualium, quam describit Gunzalinus Mendozius, nec non Philippinensium, seu Lusitanorum, in India, teste Martino Ignatio. Hoc pacto, apud Ezechielem, superstitiosē Nabuchodonosor, non Dei, sed suo, vel mali genij instinctu omen captauit, dubius Ammonitasne, an Iudæos inuadere deberet. Nam, vt infra pluribus dicam, sumens duas sagittas, vni inscripsit nomen Rabbath (quæ erat petra Arabiæ, metropolis Ammonitarum) alteri nomen Ierusalem: eas deinde commiscuit: mox vnam, clausis oculis, ac cæcè eduxit, cui inscriptum videns, Ierusalem, statim contra eam perrexit. In summa tot genera sunt Sortium, quot placita voluntatum.

His ergo atque alijs talibus Sortibus diuersi sunt vsi; siue Ethnici, siue Iudæi, siue Christiani; & omnis ferè natio, Ægyptij, Babylonij, Græci, Latini, Hebræi, Itali, Hispani, Galli, Germani &c. De Ægyptijs constat, quos quisque coleret agros, viritim, inter se sortibus diuisisse. Sorte etiam vsus regem Babylonis Ezechiel testatur. Qua etiam vsi sunt Gentiles illi, quibuscum Ionas nauigans eiectus est in mare. Item Augustus, Tiberius, Attalus rex Pergami. Apud Græcos colonias sortibus deducebant. Quamobrem coloni κληρονομοι dicebantur. Iudices in Areopago, varijs in vnam coniectis litteris, sortiebantur, vt docet ex Demosthene & Scholiaste Aristophanis Sigonius. Tullius refert, legem Syracusis fuisse, quæ Iouis sacerdotem in annos singulos capi sortito iuberet; licet Dion Halicarnasseus contrariam legem recitet, cauentem, sorte, aut precio deligi sacerdotem. De Dionysio Syracusano Plutarchus scribit, eum augurium capisse Monarchiæ, ex littera M. quæ ipsi obtigerat. Apud Lacedæmonios, Athletæ sorte educabantur ad pugnandum; ne aut suspicioni locus esset malevolentia; aut alij illis gloriæ occasionem inuiderent. De Romanis Tacitus scribit, eos magistratus, legationes, ac præfecturas sortitos esse, ne ambitioni, aut inimicitijs locus foret. Liuius ait: apud Romanos, de loco, & ordine agminis, duces sorte desinebantur: vtique propter eandem causam. Apud Hebræos sortium vsus fuisse sacra litteræ testantur. Nam & hircus immolandus sorte electus est. Duos hircos stare faciet, coram Domino, in ostio tabernaculi testimonij: mittensq, super vtrumq, sortem, vnam Domino, & alteram capro

Ti 2

emissa-

Gunzalin.
Mendoz. l. 2.
Hist. Chin.
cap. 4.
Martin. Ign.
Itinerarij,
c. 8.
Ezech. 21.
21.

III.

Cap. 21. 19.
Ion. 1. 7.

Car. Sigon.
l. 3. de Rep.
Athen.
Cicer. Act.
4. in Verr.
Dion. Hal.
lib. 2. hist.
Rom.
Plutarch. in
Apopht. Lu-
ciantus in
hermotimo.
Tacit. l. 10.
Sigon l. 2. de
iudic. c. 12.
Liuius lib. 2.
Dec. 3.
Leuit. 16. 8.